

Dokument oprettet: 7. februar 2008
Denne version: 13. februar 2008
Sag 07/924 – Dok. 1962/08 /KP

Hvad er merudgifter?

Merudgiftsydelse tilkendes efter servicelovens § 100 for personer mellem 18 og 65 år og efter servicelovens § 41 for børn og unge under 18 år.

Merudgiftsydelsen beregnes ud fra den enkeltes 1) nødvendige merudgifter, sammenlignet med 2) andre mennesker på samme alder og i samme livssituation, hvis man har 3) en varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, og hvis 4) merudgiften er en konsekvens af den nedsatte funktionsevne og 5) ikke kan dækkes efter anden lovgivning eller andre bestemmelser i loven.

Velfærdsministeriet har i en bekendtgørelse defineret ”nedsat funktionsevne” som en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der må sættes ind med betydelige hjælpeforanstaltninger.

Ankestyrelsen har i sin praksis defineret ”nedsat funktionsevne” på den måde, at funktionsevnen ikke er nedsat, hvis man selv kan udføre personlig pleje. Denne definition er indskrænkende i forhold til Bekendtgørelsen og lovgivernes intentioner og begrænser antallet af ydelsesmodtagere med formentlig 10-15 %. Evnen til at udføre personlig pleje er ikke et anerkendt mål for graden af funktionsnedsættelse og har ingen hjemmel i det gældende regelsæt eller forarbejderne hertil.

Merudgiftsydelse kan bevilges, hvis man har førtidspension efter de nye regler; men man mister den automatisk ved overgang til folkepension.

Merudgiftsydelse kan ikke bevilges, hvis man har førtidspension efter de gamle regler. I stedet kan bistands- eller plejetillæg eventuelt bevilges, og det bevares ved overgang til folkepension.

Merudgiftsydelsen kan dog bevilges til personer med førtidspension efter de gamle regler, hvis de har en hjælpeordning, og denne hjælpeordning skal være bevilget efter servicelovens § 96 og ikke efter nogen anden bestemmelse, f.eks. servicelovens § 95.

Merudgiftsydelsen sammensættes af en række merudgifter, blandt andet ekstraordinært slid på tøj og sko, særlig dyrt eller særligt udformet tøj ”på grund af deformiteter eller ganske særlig legemsbygning eller lignende”, kursusudgifter, kost og diætpræparater, medicin, befording generelt, håndsrekninger, varmeudgifter, vask og hygiejne – i det omfang udgifterne overstiger, hvad andre mennesker må betale. Eksemplerne er ikke udtømmende, og principielt er enhver merudgift omfattet af reglerne, jfr. 2. afsnit, punkt 1, 2, 4 og 5.

I den enkelte beregning kan indgå en eller flere af disse udgiftstyper, som skal sandsynliggøres for det kommende år. Herefter beregnes den samlede merudgift, og ydelsen kan bevilges:

Månedlige merudgifter	Merudgiftsydelse
500-1.749 kr.	1.500 kr. pr. måned (Basisbeløb)
1.750-2.249 kr.	2.000 kr. pr. måned
2.250-2.749 kr.	2.500 kr. pr. måned
Osv.	Osv.

Med reglen om at udgifter kun skal sandsynliggøres og med de store trin mellem hvert niveau har lovgiverne tilkendegivet, at der ikke nødvendigvis skal ske en nøjagtig beregning af de samlede merudgifter.

Erfaringen viser også, at dette i praksis er ganske vanskeligt, fordi

1. udgifterne vanskeligt kan opgøres nøjagtigt,
2. det ikke altid er indlysende hvilke udgifter andre mennesker på samme alder og i samme livssituation har,
3. det ikke altid er indlysende hvem der er andre mennesker på samme alder og i samme livssituation, og
4. der indgår ofte en række ganske små udgifter, der ganske vist er omfattet af reglerne, men også kan være af noget usikker størrelse.

Der bruges overdrevent mange administrative ressourcer, navnlig på opgørelse af merudgifterne til befordring, der dog som regel er den største enkeltudgift i en merudgiftsberegning, men også på at udtænke sammenligninger med andre mennesker og på vurdering af småudgifterne.

Dette kan være relevant, hvis merudgifterne er opgjort tæt på en grænse mellem to trin; men erfaringsmæssigt sker det, uanset om det er helt uden betydning for ydelsens størrelse, og det sker én gang om året, som regel med samme ydelse som resultat.